

başarıya
kanat aç

**6. SINIF
ÖĞRETEN KILAVUZ
SOSYAL BİLGİLER
KONU ANLATIMLI
ETKİNLİKLİ
SORU BANKASI**

YENİ İÇERİK

**MÜFREDATA
TAM UYUMLU**

**AKILLI
TAHTA**

**TAMAMI VİDEO
ÇÖZÜMLÜ**

**KORAY
VAROL**

**KYA
YAYINLARI**

**6. SINIF ÖĞRETEN KILAVUZ SOSYAL BİLGİLER
KONU ANLATIMLI - ETKİNLİKLİ
SORU BANKASI**

ISBN

978-625-6917-35-4

Yazar

Kva Yayın Kurulu

Yayıncı

KVA YAYINCILIK A.Ş.
Kuştepe Mah. Leylak Sok. No:1 K: 4 D: 16
Nursanlar İşmerkezi Şişli/İstanbul
0212 263 63 36

Yayıncı Sertifika No

41654

Dizgi-Mizanpaj

KVA Yayın Birimi

Kapak Tasarım

Ofisgraf
İstanbul
(533) 476 70 88

Baskı ve Cilt

WPC MATBAACILIK SAN. TİC. A.Ş.
Osmangazi Mah. Mehmet Deniz Kopuz Cad. No: 17/1 Esenyurt / İSTANBUL
Tel : 0212 886 83 30

Matbaa Sertifika No

50884

Bu kitabın her hakkı saklıdır. Hangi amaçla olursa olsun, kitabın tamamının veya bir kısmının KVA Yayıncılık AŞ. 'nin yazılı izni olmadan kopya edilmesi, fotoğraflarının çekilmesi, bilgisayar ortamına alınması, herhangi bir yolla çoğaltılması, yayımlanması veya başka bir amaçla kullanılması yasaktır. Bu yasağa uymayanlar, doğabilecek cezai sorumluluğu ve kitabın hazırlanmasındaki mali külfeti peşinen kabullenmiş sayılır.

EDİTÖRÜN SÖZÜ

Merhabalar,

Sevgili Öğretmenimiz;

Bu konu anlatımlı ve etkinlik soru bankası; konu akışının ve ünitelerin sıralamasına göre hazırlanırken tüm kazanımlar gözden geçirilmiş ve beceri temelli sorulardan oluşmasına dikkat edilmiştir. Güncel müfredata uygun özgün konu anlatımı, etkinlik ve farklı soru tarzlarından oluşmaktadır.

Bu kitapta yer alan sorular, merkezi sınavlarda çıkmış sorular ve örnek sorularla işlem düzeyi ve tarz bakımından benzerdir. Analiz ve kavrayış yeteneğini sınama bakımından sınavlarda çıkmış sorularla paraleldir.

Bu kitapta önce konu anlatımı, ardından etkinlikler, kazanım testleri ve yeni nesil testler bulunmaktadır.

Sevgili Öğrencimiz;

Sizlere yardımcı olup sizin daha iyiye gitmeniz için bu kitabı hazırladık.

Bir şeyi öğrenme aşamasında genellikle hepimiz belli bir seviyede zorlanırsınız. Bu normal ve doğal bir süreçtir. Eğitimde önemli olan nokta öğrenme çabasıdır. Okulda dersi iyi dinlemen, anlamadığın noktaları sorman, daha sonra öğrendiğin konularla ilgili soru çözmen ve takıldığın yerleri öğretmen ve arkadaşlarına sorman seni ileriye götürür. Bu sürekli kendi kendini besleyen bir durumdur. Sen yaptıkça ileri gidersin, ileri gittikçe yapabilme gücün artar, bunu istediğin ve buna inandığın sürece daha da ileri gidersin. Her yaptığından mutlu olup daha da güzelini yapmaya çalışman dileğiyle.

Sevgilerimle...

KVA YAYINLARI

*başarıya
kanat aç*

İstiklal Marşı

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül... ne bu şiddet bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl,
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim; bendimi çiğner, aşarım;
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garb'ın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar;
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imânı boğar,
"Medeniyet!" dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş! Yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın...
Kim bilir, belki yarın... belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri "toprak!" diyerek geçme, tanı!
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehîd oğlusun, incitme, yazıktır atanı;
Verme, dünyâları alsan da, bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki fedâ?
Şühedâ fışkıracak, toprağı sıksan şühedâ!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Hudâ,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyâda cüdâ.

Ruhumun senden, İlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin ma'bedimin göğsüne nâ-mahrem eli!
Bu ezanlar-ki şehâdetleri dînin temeli
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli

O zaman vecd ile bin secde eder –varsa- taşım;
Her cerîhamdan, İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır rûh-i mücerred gibi yerden na'şım;
O zaman yükselerek Arş'a değer, belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl;
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl:
Hakkıdır, hür yaşamış bayrağımın hürriyet;
Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Akif Ersoy

İÇİNDEKİLER

BİREY VE TOPLUM	7
KÜLTÜR VE MİRAS	37
İNSANLAR, YERLER VE ÇEVRELER	113
BİLİM, TEKNOLOJİ VE TOPLUM.....	187
ÜRETİYORUM, TÜKETİYORUM, BİLİNÇLİYİM	205
ETKİN VATANDAŞLIK	253
KÜRESEL BAĞLANTILAR	285
CEVAP ANAHTARI	301

KONU

TOPLUMDAKİ ROLLERİM

Rol

Bireylerin dâhil oldukları gruplarda ve kurumlarda üstlendikleri görevlere rol denir. Roller sosyal rol ve meslekî rol olarak sınıflandırılır.

a) Sosyal Rol

Bir grup veya toplum içindeki belirli bir konum veya statüyle ilişkilendirilen davranıştır.

b) Meslekî Rol

Yer aldığımız meslek grubunun gerektirdiği davranıştır.

Grup

Ortak amaçlar için bir araya gelmiş en az iki kişiden oluşan topluluklara grup denir.

Kurum

İnsan ihtiyaçlarını karşılamak için devlet veya özel sektör tarafından oluşturulan yapılara kurum denir.

Bireyler dâhil oldukları gruplarda ve kurumlarda çeşitli roller üstlenirler. Bireylerin bu rolleri doğuştan kazanılan roller ve sonradan kazanılan roller olarak sınıflandırılır. Bireylerin rollerinde zaman içerisinde değişiklikler meydana gelebilir.

Doğuştan Kazanılan Roller

- Bireylerin seçme veya değiştirme imkânı bulunmaz.
- Bireylerin biyolojik özellikleri sonucunda elde ettiği rollerdir.
- Herhangi bir ilgi ve yeteneğe ihtiyaç duyulmaz.
- Genellikle bu roller ömür boyu sürdürülür.

Örnek

- Çocuk
- Kardeş
- Torun
- Yeğen

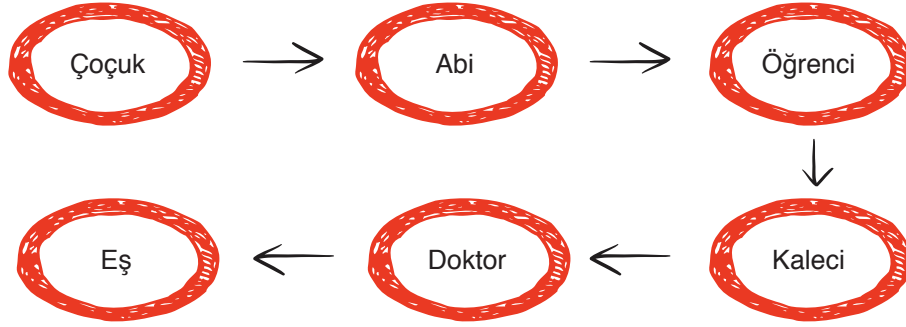
Sonradan Kazanılan Roller

- Çalışma veya elde edilen başarılar sonucunda kazanılır.
- Bireylerin kendi istekleri doğrultusunda elde ettiği rollerdir.
- Genellikle ilgi ve yetenekler sonucunda elde edilir.
- Bu rollerde zamanla değişiklikler görülebilir.
- Yaşam boyunca sayıları artabilir.

Örnek

- Arkadaş
- Anne
- Baba
- Dede
- Öğretmen
- Doktor
- Şoför
- Komşu

Bireyler aynı anda birden fazla rol üstlenebilirler. Bir kişi aynı anda hem öğrenci, hem çocuk, hem sınıf başkanı hem de torun rollerini üstlenebilir.

ETKİNLİK - 1

Aşağıda verilen bilgilerden doğru olanların sonuna D, yanlış olanların sonuna Y yazınız.

		D/Y
1.	Bireyler aynı anda birden fazla rolün sorumluluğunu yerine getirebilirler.	
2.	Dâhil olunan grup ve kurum sayısının artması rollerin sayılarını etkilemez.	
3.	Sonradan kazanılan roller ilgi ve yetenekler doğrultusunda elde edilir.	
4.	Roller zaman içerisinde değişiklik gösterebilir.	
5.	Bireyler tüm gruplarda aynı rolleri üstlenmektedir.	

ETKİNLİK - 2

Aşağıda verilen rollerden doğuştan sahip olunan rolleri "✓" sonradan kazanılan rolleri "X" ile işaretleyiniz.

1.	Evlat	
2.	Dede	
3.	Polis	
4.	Yeğen	
5.	Kardeş	
6.	Torun	

1. Aşağıdaki rollerden hangisi birey tarafından sonradan seçilir?

A)

Anne

B)

Dede

C)

Doktor

D)

Abla

2.

- Mühendis
- Eczacı
- Öğretmen
- Aşçı

Özellikleri

- .....
- .....
- .....

Bu tabloda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi yazılamaz?

- A) Başarı sonucu elde edilir.
B) Seçme şansımız vardır.
C) Sonradan elde ettiğimiz rollerdir.
D) Doğuştan kazandığımız özelliklerdir.

3. Aşağıdakilerden hangisindeki rolümüzü diğerlerinden sonra üstleniriz?

A)

Aile içinde

B)

Arkadaşlar arasında

C)

Çalışma hayatında

D)

Akraba arasında

4. Aile içinde her zaman anne babamızın evladınız. Bu rolümüz hayat boyu devam eder ancak rolümüzün sorumlulukları yaşımız ilerledikçe değişir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Rollerimiz bize birtakım hak ve sorumluluklar yükler.
B) Bazı roller diğerlerinden daha önemlidir.
C) Roller değiştiğinde kişinin geliri de artar.
D) Her rolün kendine özgü bir prestiji vardır.

5. Aşağıdakilerden hangisinin toplumsal rolü yazıdır?

A)

Torun

B)

Baba

C)

Öğretmen

D)

Arkadaş

6. Eğitim öğretim hayatımızı tamamladıktan sonra meslek grupları içinde yer alan bir birey oluruz.

Buna göre metinde, aşağıdakilerden hangisinde zaman içinde bir değişimin olduğu vurgulanmamıştır?

- A) Haklarda
B) İnançlarda
C) Sorumluluklarda
D) Rollerde

7. Aşağıdakilerden hangisinin toplumsal rolünün arttığı söylenemez?

- A) Bir kardeşim dünyaya geldi.
Bilal
- B) Bugün mesleğimin ilk günü.
Gaye
- C) Bu okula yeni geldim, 7. sınıf öğrencisiyim.
Şermin
- D) Yakın bir zamanda düğünüm oldu.
Ayhan

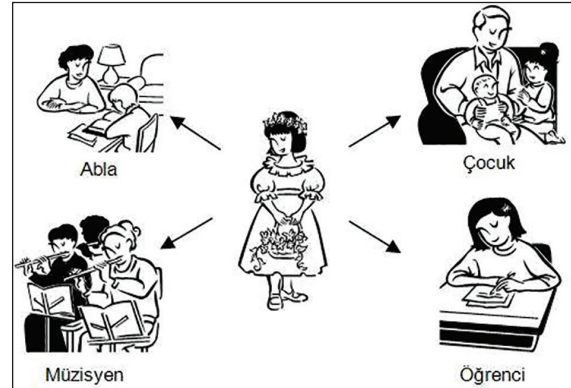
8. Aşağıdakilerden hangisi özgür irademizle katıldığımız gruplardan biri değildir?

- A) Sivil toplum kuruluşu
- B) Aile ortamı
- C) Oyun grubu
- D) Okul futbol takımı

9. Aşağıdakilerden hangisi sonradan sahip olduğumuz rollerden biri değildir?

- A) Sınıf başkanı
- B) Öğretmen
- C) Baba
- D) Çocuk

10. Aşağıdaki görsel bir yargıyı anlatmak için hazırlanmıştır.

Bu yargı aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Bireyin toplumsal rolü içinde bulunduğu gruba göre değişir.
- B) Bireyin sorumluluğu bireyin vatandaşlık bilinci-ne bağlıdır.
- C) Roller kadar sorumluluklar da önemlidir.
- D) Toplumsal roller zaman içinde artar ve bireye yeni sorumluluklar yükler.

1. Birey olarak dünyaya geldiğimiz andan itibaren çeşitli sosyal roller üstleniriz. Rollerimizin bir kısmı doğuştan sahip olduğumuz rollerdir. Bu roller evlat ya da kardeş olmak gibi biyolojik özelliklerimizden kaynaklanan, herhangi bir ilgi ve yeteneği gerektirmeyen rollerimizdir. Bunları seçme imkânımız yoktur. Bazı rollerimiz de vardır ki bunlara isteğimizle çalışarak başarı göstererek sonradan sahip oluruz. Bunlar özgür irademizle katıldığımız grupların bize yüklediği rollerdir. ...?... gibi

Bu metinde boş bırakılan yere (...?...) aşağıdakilerden hangisi yazılamaz?

- A) Torun B) Takım kaptanı
C) Sınıf başkanı D) Oyun grubu üyesi

2. Ahmet Bey, gün boyu öğretmen rolünü üstlendikten sonra akşam pazara uğradığında müşteri rolündedir. Evine geldiğinde ise karısına karşı eş, çocuklarına karşı baba rolündedir. Evlerine misafir gelirse o anlık eş ve baba rolüne ek olarak bir de ev sahibi rolünü de üstlenir.

Buna göre, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Aynı anda birden çok role sahip olabiliriz.
B) Bazı rolleri başarı ve çalışma ile bazılarını ise biyolojik özellikler sonucu elde ederiz.
C) Birey, bulunduğu topluma göre farklı rollerde olabilir.
D) Bireyin rolünden çok prestiji daha önemlidir.

3.

Zeynep

Öğrenciyim eğitim alma hakkım var, fakat bu hakkı kullanırken derslerime çalışma sorumluluğum bulunur.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Her rolün bir olumsuz yönü bulunur.
B) Roller zaman içinde değişir.
C) Rol varsa, hak ve sorumluluk da vardır.
D) Kişinin rolü bulunduğu topluma göre değişebilir.

4.

Benim mesleki rolüm için neler söylersiniz?

Uğur Öğretmen

Öğretmenin bu sorusuna aşağıdakilerden hangisi doğru cevap olamaz?

- A) Davranışı kanun ve yönetmeliklerle belirlenmiştir.
B) Hak ve sorumlulukları bulunur.
C) Toplumun beklentileri vardır.
D) Doğuştan getirdiği yetenekleri sonucu elde etmiştir.

5.

İnsanlar yaşına ve zamana göre farklı gruplarda yer alırlar.

Bu durum aşağıdakilerden hangisine neden olur?

- A) Toplumsal saygınlığımızın artmasına
B) Farklı roller üstlenmemize
C) Mesleki olarak ilerlememize
D) Toplumda prestijli bir konuma gelmemize

6.

Sosyal kurum birbirleriyle sosyal ilişki ve etkileşim halinde bir arada bulunan insanların, toplum içinde nasıl davranmaları gerektiğini ve bu davranışların kurallarını belirleyen, kişilere belli şekillerde davranışlarda bulunması için zorlayıcı etkide bulunan, aralarında birlik ve bütünlük olan, uyumlu ve örgütlü bütündür.

Aşağıdakilerden hangisi, bireyin içinde yer aldığı ilk sosyal kurumdur?

A)

Arkadaş çevresi

B)

Okul

C)

Aile

D)

Çalışma ortamı

7. Bazı roller bireyin aldığı eğitim, yaptığı çalışmalar ve elde ettiği başarılar sonucunda değişir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisinin rolü bu bilgiyle açıklanamaz?

A)

Yeni doğan kardeşine abla olmak

B)

Okul temsilciliğine seçilmek

C)

Başarılı bir avukat olmak

D)

İzci grubunun lideri olmak

KONU

Bizi “Biz” Yapanlar

Kültür: Bir toplumu diğer toplumlardan farklı kılan, geçmişten beri değişerek devam eden, kendine özgü sanatı, inançları, örf ve âdetleri, anlayış ve davranışları ile onun kimliğini oluşturan yaşayış ve düşünüş tarzıdır.

Kültürün Özellikleri

- Toplumda birlik ve beraberliğin artmasına katkı sağlar.
- Millî değerlerin korunmasını ve gelecek nesillere aktarılmasını sağlar.
- Toplamların ve devletlerin devamlılığını sağlar.
- Gelecek nesillere aktarılmasında dil aracılığıyla olur.
- Zamanla dış etkenlere bağlı olarak değişikliğe uğrayabilir.

Tarih

- Geçmişte yaşanmış olayları; yer ve zaman belirterek neden sonuç ilişkisi içerisinde inceleyen bilimdir.
- Tarih aracılığıyla milletlerin oluşturduğu ortak kültür mirası günümüze aktarılır.
- Bireyler tarih sayesinde milletlerin geçmişte yaşadığı olumlu ve olumsuz olayları görerek bu olaylardan ders çıkarırlar.
- Millî duyguların gelişmesini sağlar.
- Milletin birlik ve beraberliğini artırır.

Din

- İnsanların duygu, düşünce ve yaşam tarzlarını etkileyen kültürel unsurdur.
- Toplumda birlik ve beraberliği sağlar.
- Kültürel unsurları etkiler.
- Toplumsal kurallar üzerinde etkilidir.
- Toplumun ortak değerlerinin korunmasını sağlar.
- Bireylerin yanlış davranışlarını engellemeye çalışır.

Dil

- İnsanların duygu ve düşüncelerini birbirlerine aktarmak için sözcükler ya da işaretler aracılığıyla kurduğu iletişim aracıdır.
- Nesiller arasında kültürel değerlerin aktarılmasını sağlar.
- Milletlerin devamlılığını sağlar.
- Dilde meydana gelecek yozlaşmalar toplumları olumsuz etkileyeceği için dilin korunması gerekmektedir.

Mimari

- İnsanların yaşadığı şehirler oluşturulurken orada yaşayan insanların düşünceleri, yaşantıları ve kültürel değerleri dikkate alınmalıdır.
- Şehirlerde meydana getirilen yapılar bölgenin kaynaklarından yararlanır.
- Mimari yapılar, toplumsal ihtiyaçların karşılanmasında etkilidir.

Gelenek ve Görenek

- Yiyecekler, giyecekler, el sanatları, düğünler, eğlenceler, spor müsabakaları gibi unsurlardan oluşur.
- Gelenek ve görenekler bizi bir araya getirip toplum olarak ortak duygularda buluşmamızı sağlar.

ETKİNLİK - 3

Aşağıda verilen bilgilerden doğru olanların sonuna D, yanlış olanların sonuna Y yazınız.

		D/Y
1.	Kültürel unsurlar toplumların bir arada yaşamasına katkı sağlar.	
2.	Dil, kültürün gelecek nesillere aktarılmasını sağlar.	
3.	Kültürel unsurlarda herhangi bir değişiklik meydana gelmez.	
4.	Tarih, kültürümüzün en önemli unsurudur.	
5.	Gelenek ve görenekler toplumda ayrıcalıklara neden olmaktadır.	

1. Aşağıdakilerden hangisi somut olmayan kültürel miraslarımızdan biri değildir?

A)

Ebru sanatı

B)

Mevlevi Sema
Töreni

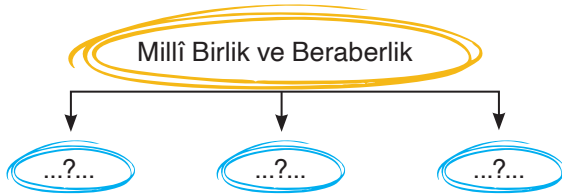
C)

Kaz Dağları
Millî Parkı

D)

Hacivat -
Karagöz

2.

Bu kavram haritasında boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi yazılamaz?

- A) Dil ve din
- B) Gelenek ve görenek
- C) Tarih ve sanat
- D) Coğrafi konum ve kaynaklar

3.

- ◆ Din, dil, tarih
- ◆ Örf ve adetler
- ◆ Gelenek ve görenekler

...?...

Bu tabloda boş bırakılan yere (...?...) aşağıdakilerden hangisi yazılamaz?

- A) Her kuşakta yeniden şekillenir.
- B) Kuşaktan kuşağa aktarılır.
- C) Kültürü oluşturan öğelerdir.
- D) Toplumsal birliktelik sağlar.

4.

Bir toplumun birlik ve beraberliği, o toplumun hangi özelliğine bağlı değildir?

- A) Çağdaş değerleri benimsemeye
- B) Millet ve vatan sevgisine
- C) Kültürel değerleri korumaya
- D) Bayrağa olan bağlılığa

5.

Tarih, toplumların başından geçen olayları, zaman ve yer göstererek anlatan; bunların sebep ve sonuçlarını, birbirleriyle olan ilişkilerini ele alan bilim dalıdır. Bir kültür unsuru olarak tarih fertleri için olduğu kadar milletler için de önemlidir.

Buna göre tarih öğrenmek bireyde aşağıdakilerden hangisini geliştirir?

- A) Dini değerleri
- B) Millî bilinci
- C) Bireysel refahı
- D) Tek taraflı bakışı

6.

Ramazan ve Kurban bayramlarında kırılganlıklar son bulur, böylelikle toplumsal bağlar kuvvetlenir.

Zeynep'in anlattığı bu durum, aşağıdakilerden hangisinin toplumsal birlik ve beraberliği sağlamada etkili olduğunu gösterir?

- A) Dinin B) Çağdaş değerlerin
C) Millî duyguların D) Kültürel düzeyin

7. Aşağıdakilerden hangisinde kültürel değerlerin önemli bir unsur olduğu söylenemez?

- A) Toplumun devamlılığında
B) Bireyin kişilik gelişiminde
C) Teknolojinin takip edilmesinde
D) Toplumun bütünleşmesinde

8. Kültürün maddi unsurlarından olan şehirler ve konutlar oluşturulurken orada yaşayan insanların inançları, düşünce dünyaları, kültürel yapısı dikkate alınmalıdır. Böyle oluşturulan şehirler toplumsal birlikteliği destekler. İslam inancının önemli merkezlerinden biri olan cami, şehrin merkezinde yer alırken etrafında medrese (okul), şifahane (hastane), imaret (aşevi), çarşı, han (dinlenme yerleri), hamam ve çeşme gibi yapılar yer almıştır.

Bu metinde kültürü oluşturan aşağıdaki öğelerden hangisi vurgulanmıştır?

- A) Tarih B) Sanat
C) Mimari D) Kutlamalar

9.

Gelin tanış olalım,
İşi kolay kılalım
Sevelim sevillelim,
Dünya kimseye kalmaz.

Buna göre bu sözde toplumsal birlikteliğin sağlanmasında hangi unsura vurgu yapılmıştır?

- A) Sanat B) Din
C) Örf ve adetler D) Mimari

10. Aşağıdakilerden hangisinde kültürel unsurlardan dil ögesi vurgulanmıştır?

- A) Zekât, toplumsal yardımlaşmayı sağlar.
B) Kültürel öğelerin nesilden nesile aktarılmasını sağlar.
C) Çanakkale Zaferi'nde milletine destan yazdık.
D) Düğünler, dost ve arkadaşların bir araya toplanmasını sağlar.

11. Türk milleti dünya tarihine damgasını vurmuş şanlı bir millettir. Asırlar boyunca üç kıtada güçlü devletler kurmuş, ayak bastığı her yere barış, adalet ve medeniyet götürmüş, dünya milletlerine örnek olmuştur.

Bu metinde Türk kültürünün hangi yönü ifade edilmemiştir?

- A) Eski ve köklü olduğu
B) Dünya kültürünü etkilediği
C) Geniş bir alana yayıldığı
D) Kendine özgü alfabe kullandığı

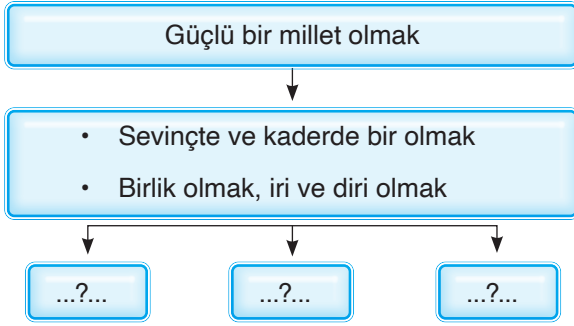
1. UNESCO;

- 2007 yılını Mevlâna Celâleddin-i Rumi'nin 800. doğum yılı nedeniyle "Dünya Mevlâna Yılı" ilan etti.
- 2008 yılını "Hacı Bektaş-ı Veli Yılı" olarak ilan etti.

Bu bilgi kültürümüzün hangi yönü ile ilişkilidir?

- A) Siyasi B) Dini
C) Toplumsal D) Örf ve adetler

2.

Bu görselde boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisinin yazılması beklenmez?

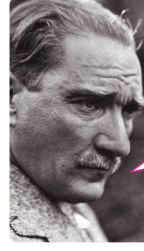
- A) Bayramlaşma
B) Düşünler
C) Cenaze merasimi
D) Bilimsel buluş ve icatlar

3. "Doğrunun yardımcısı Allah'tır.", "Aldatayım diyen aldanır." vb. ifadeler İslam ahlakının önemli ilkeleri olan doğruluğu ve dürüstlüğü anlatmaktadır. Günlük hayatımızda da Allah adını anarak pek çok deyim kullanırız. Mesela, "Allah'a emanet ol.", "Allah akıl versin.", "Allah bağışlasın." gibi cümleleri sık sık duyarız.

Bu bilgilerde, millî kültürümüzün oluşmasında aşağıdakilerden hangisinin etkisine örnek verilmiştir?

- A) Dinin B) Eski kültürün
C) Dilin D) Bayramların

4.

"Her milletin kendine özgü gelenekleri, kendine özgü âdetleri, kendine göre millî özellikleri vardır. Hiçbir millet, aynen diğer bir milletin taklitçisi olmamalıdır. Çünkü böyle bir millet, ne taklit ettiği milletin aynısı olabilir, ne kendi milliyeti içinde kalabilir. Bunun sonucu şüphesiz ki acıdır."

Atatürk bu sözyle aşağıdakilerden hangisinin önemini vurgulamıştır?

- A) Çağdaş değerlerin B) Toplumsal refahın
C) Millî kültürün D) Kültürel değişimin

5.

Millî Kültürün Özellikleri	
❖	Kültür öğelerinin nesilden nesile aktarılmasını sağlar.
❖	Düğün merasimlerimiz, dost ve akrabaların bir araya toplanmasını sağlar.
❖	Zekât, toplumsal yardımlaşma ve dayanışmayı sağlar.
❖	Kültürel yapıya göre oluşturulan şehirler toplumsal birlikteliğin sağlanmasında önemlidir.
❖	Yiyecek, giyecek, el sanatları, spor müsabakaları vb. bizi bir araya getirip ortak duygularda buluşmamızı sağlar.
❖	Ramazan ve Kurban Bayramları, millî birlik ve beraberliğimiz için önemli günlerdendir.

Millî kültüre ait bu özelliklerden kaç tanesi dinin etkisine örnektir?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

6. Toplum, bireylerin bir kültür ve kimlik etrafında toplanmasıyla oluşur. Kültür, bir toplumu diğer toplum-
lardan farklı kılan, geçmişten beri değişerek devam eden, kendine özgü sanatı, inançları, örf ve âdetleri,
anlayış ve davranışları ile onun kimliğini oluşturan yaşayış ve düşünüş tarzıdır. Türk toplumu olarak
kültürel özelliklerimiz yani millî kültürümüz bizim millî kimliğimizdir.

Bu görselde verilen bilgiler göz önüne alındığında, (...?...) ile boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi yazılamaz?

- A) Dil
B) Tarih
C) Ulusal egemenlik
D) Gelenek ve görenekler

7.

Ulusal tarihimiz ve dilimiz ile ilgili;

- I. Milletin her ferdi "biz" duygusu etrafında birleştirir.
- II. Dünya uluslarının kaynaşmasına katkı sunar.
- III. Toplumun ortak duygularda birleşmesini sağlar.
- IV. Millet olma şuuruna ermemizde önemli rol oynar.

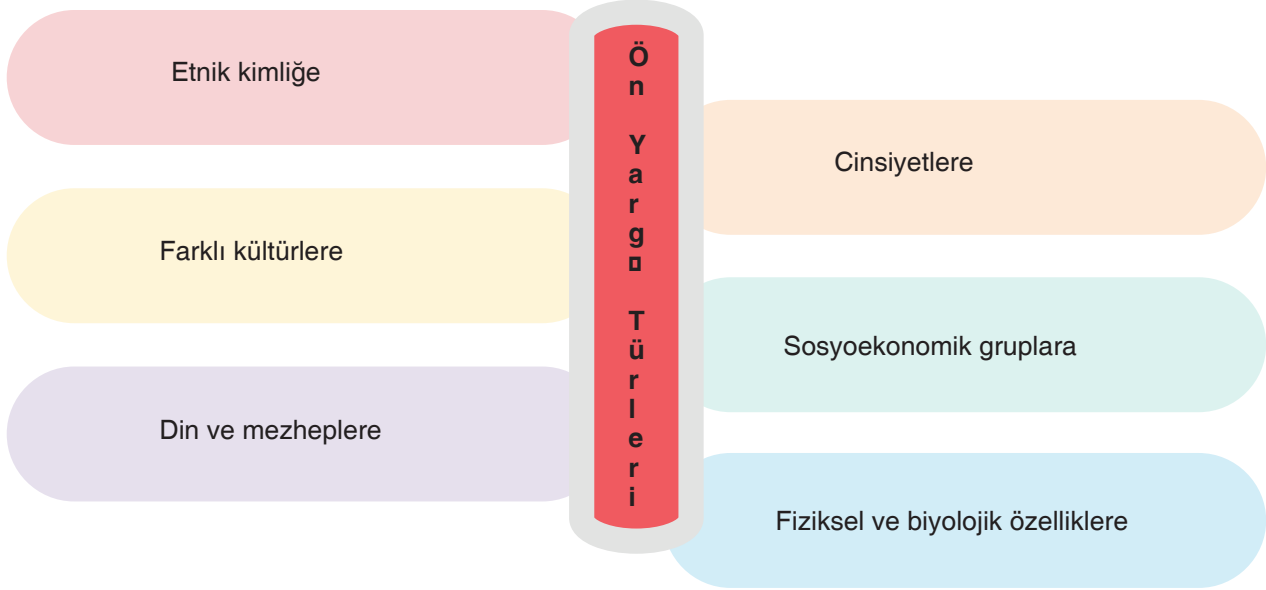
yargılarından hangisi söylenemez?

- A) I
B) II
C) III
D) IV

KONU

Kır Çiçekleri Gibiyiz Rengârenk

Ön yargı: Bir kimse veya bir şeyle ilgili olarak belirli şart, olay ve görüntülere dayanarak öncede edinilmiş olumlu veya olumsuz yargı, peşin yargıya verilen isimdir.

Ön Yargının Nedenleri

- Farklılıklara saygı göstermemek
- Kişileri yeterince tanımamak
- Hoşgörülü davranış sergilememek
- Empati kurmamak

Ön yargıya Örnek

- Matematik sınavından yüksek not alamaz.
- Bu işi eline yüzüne bulaştıracağından adım gibi eminim.
- Bu performansla bu maçı kazanamayacağını biliyorum.

Ön Yargının Sonuçları

- Toplumsal çatışma
- Toplumsal ayrışma
- Toplumsal ilişkilerde bozulma

Ön Yargıların Ortadan Kaldırılması İçin Yapılması Gerekenler

- Empati kurulmalıdır.
- Toplumsal ve kişiler arası iletişim güçlendirilmelidir.
- Farklılıklar zenginlik olarak görülmeli ve saygılı olunmalıdır.
- Toplumsal ilişkilerin geliştirilmesi için çalışmalar yapılmalıdır.
- Saygı ve hoşgörü kültürü geliştirilmelidir.

Kalıp yargı: Halkın bir grup hakkındaki inancı, bir grubun başka bir grup hakkındaki duygusallaşmış, tecrübeyle çok az değişmiş olan inancına verilen isimdir.

Kalıp Yargının Özellikleri

- Kesinlikleri yoktur.
- Çevreden öğrenilmektedir.
- Bilimsel geçerlilikleri bulunmaz.
- Din, millet, cinsiyet gibi konularda ortaya çıkmaktadır.

Örnek

- Kadınlar erkeklere göre daha duygusaldır.
- Erkekler voleybol oynayamaz.
- Japonlar çok çalışkandır.
- Gözlüklü öğrenciler çok çalışkandır.

ETKİNLİK - 4

Aşağıda verilen bilgilerden doğru olanların sonuna D, yanlış olanların sonuna Y yazınız.

	D/Y
1. Ön yargı, herhangi bir duruma karşı önceden verilmiş peşin hükümlerdir.	
2. Ön yargıları ortadan kaldırmak için toplumda hoşgörü kültürü geliştirilmelidir.	
3. Ön yargı, insanlar arasındaki çatışmaları engeller.	
4. Kalıp yargılar her zaman insanları doğru sonuca ulaştırır.	
5. Kalıp yargı ve ön yargı toplumsal barışı olumsuz yönde etkiler.	

ETKİNLİK - 5

Cümlelerde verilen boşlukları aşağıdaki kelimelerle uygun şekilde doldurunuz.

zenginlik – ön yargı – etnik grup – empati

1	Ön yargıyı ortadan kaldırmak için karşımızdaki kişiyle ..... kurmamız gerekir.
2	Toplumsal huzurun sağlanması için farklılıklar ..... olarak görülmelidir.
3	Toplumsal barışın önündeki en büyük engel ..... olarak kabul edilir.
4	Aynı dili konuşan, aynı ırktan gelen ve aynı kültürü paylaşan topluluklara ..... denir.